Eduskunta
Talousvaliokunta
16.11.2022

HE 115/2022 vp

Suomen Yrittäjien lausunto HE 115/2022 vp

Suomen Yrittäjät (myöhemmin SY, Yrittäjät) haluaa kiittää valiokuntaa siitä, että saamme lausua hankintalain päivittämiseen. SY katsoo, että lakiesityksessä on paljon hyviä näkökulmia. Lakiesityksessä halutaan edistää vastuullisuutta niin ympäristön, talouden kuin myös sosiaalipoliittisesta näkökulmasta. SY kuitenkin toteaa, että hallituksen uudistukselle tavoittelemat tavoitteet eivät toteudu tällä esityksellä.

Yrittäjät ovat huolissaan siitä, että julkinen sektori ei halua noudattaa hankintalain henkeä. Hankintalain tavoitteena on turvata oikeudenmukainen kilpailu ja julkisen tulee ensisijaisesti hyödyntää yrityksen tuottamia palveluita ja tuotteita. Hallituksen esitys johtaisi siihen, että hankintalaki tulee entistä vaikeammaksi tulkita hankintayksiköiden toimesta.

Verrattuna muihin EU-maihin, Suomen hankintalakia on haluttu kasvattaa vuosien saatossa. Hankintalaista on tullut poikkeuksellisen laaja kokonaisuus, jonka avulla pyritään löytämään ratkaisuja moniin yhteiskunnallisiin ongelmiin.

TEM on lausunut huolensa Yrittäjille siitä, että pk-yritykset eivät osallistu julkisiin hankintoihin. Suurin syy siihen on se, että hankinnat eivät ole sellaisia, mihin pk-yritykset pääsevät kiinni. Hankinnat ovat liian isoja ja niiden kriteerit liian tiukat. Tämä yleensä johtuu hankintaosaamisen vajeesta, mikä on suurta kuntakentällä. Tämä tulee vaan kasvamaan uusien hyvinvointialueiden myötä. SY katsoo, että nykyinen esitys ei tuo ratkaisuja TEM:in esittämiin huoliin.

Suomen Yrittäjät toivovat, että hankintalakiin saataisiin selkeitä kirjauksia liittyen julkisomisteisten yhtiöiden toimintaan. Toivomme, että laki määrittelisi selkeämmin mm. kuinka suuri määräysvalta inhouse-yhtiössä on riittävä.

SY toivoo myös, että hankintalakia yksinkertaistettaisiin. SY katsoo, että näin toimisimme kuten useammassa muussa Euroopan maassa, jossa esimerkiksi vastuullisuuskysymyksiä ohjataan muun lainsäädännön turvin. Olisimme

toivoneet pk-yritysten arviointeja otettavaksi mukaan osaksi hankintaprosessia. Esitämme myös seuraava lisäystä hankintalakiin liittyen huoltovarmuuteen. Mielestämme huoltovarmuus näkökulma on tärkeä ottaa huomioon hankinnoissa vallitseva maailmantilanne huomioon ottaen.

Ehdotus huoltovarmuuden lisäämisestä hankintalain tavoitteisiin

Hankintalain 2§:n 1 momentin tavoitteita tulee täydentää seuraavasti: ”Lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten, ja kestävien, ja ympäristöystävällisten ja **huoltovarmuutta tukevien** hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.”

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Henrik Wickström
Elinkeinopolitiikan asiantuntija
044 555 3885

Harri Jaskari
Johtaja